

(Continuare din pagina 10)

Botezul (afundarea în apă)

"Botezul este moarte și înviere", spune Sfântul Ioan, rezumând lapidar cunoscuta concepție fundamentală despre simbolismul botezului, formulată inițial de Sfântul Apostol Pavel și reluată, apoi, într-un fel sau altul, de toți mistagogii epocii patristice. "Caci este îngropat omul cel vechi în pacat și înviază cel nou, înnoit după chipul Ziditorului", continuă el, citind (probabil din memorie) pe marele sau maestru și inspirator, Apostolul neamurilor (comp. Col. II, 12 și III, 10). "Ne dezbracam și ne îmbracam : dezbracam adică haina cea veche, cea pangarită de multimea pacatelor, și îmbracam pe cea nouă, neatinsă de nici o pată. Dar ce spun? Ne îmbracam în Hristos însuși; caci cați în Hristos v-ați botezat - spune (Sfântul Pavel) - în Hristos v-ați simbracat" (Gal. III, 27) 49. "Prin coborârea în sfintele ape, se înmormantează omul cel vechi și înviază cel nou, cel reinnoit după chipul Celui ce l-a zidit. Atunci, în sfârșit, prin cuvintele preotului și prin mâna sa, survine pogorârea Sfântului Duh și (din ape) se ridică un alt om în locul celui vechi, un om spălat de toată întinaciunea pacatelor, dezbracat de haina veche a pacatului și îmbracat în vesmântul cel imparatosec".

Asa se și explică, după Sfântul Ioan, faptul că pe atunci botezul (adultilor) se făcea de regulă la Paști, sârba-toarea învierii. Deși harul Sfântului Duh nu este legat de un anumit timp din cursul anului, totuși facem Botezul la Paști, când aniversăm triumful imparatului nostru, Hristos, asupra diavolului și a morții; caci Botezul este, într-adevăr, rastignire a omului vechi și moarte pentru pacat. Atunci ne împartășim nu numai din durerea rastignirii, ci și din bucuria învierii. Dar învierea noastră prin Botez se deosebește de cea a Mantuitorului, prin aceea că ea e imediată; noi nu mai suntem obligați să stăm trei zile în mormant. În Comentariul la Evanghelia după Ioan (Omilia XXV, P.G., LIX, 150), marele predicator creștin socoteste renașterea prin Botez ca o nouă creație a omului, care e mult superioară față de creația primului om. Primul om a fost făcut după chipul lui Dumnezeu, omul cel nou este unit cu Dumnezeu. Primul om porunca animalelor, omul cel nou este așezat deasupra cerurilor. Primul om a fost făcut în ziua a șasea, omul cel nou este renașcut în ziua întâia (a săptămânii), o dată cu lumina. Sfântul Ioan nu uita să sublinieze, cu acest prilej, dogma ortodoxă despre omousietatea și inseparabilitatea persoanelor Sfintei Treimi, în numele Careia se face Botezul; el repetă, totodată aici, și o altă idee, des afirmată în scrierile sale, și anume rolul de simplu organ al Duhului, pe care îl are preotul savarsitor al Botezului (și al Tainelor în general), ceea ce explică și forma impersonală (pasivă) a formulei sacramentale clasice a Botezului ("Boteaza-se X..."). "Și pentru că să înveți și de aici că una este ființa Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, într-un chip potrivit se face și predarea (savarsirea) Botezului. Caci atunci când preotul rosteste : Boteaza-se X în numele Tatălui și al Fiului și al Simțului Duh, îi scufundă și îi ridică din nou capul de trei ori, pregătindu-l să primească pogorârea Duhului prin această ceremonie mistică. Pentru că nu preotul singur este cel ce scufundă capul (catehumenului), ci și dreapta lui Hristos. Iar aceasta se

arată și din însuși cuvintele celui ce botează. Caci nu zice : Eu botez pe X, ci : Se botează X..., arătând că el însuși este numai un slujitor al harului și că el doar împrumută mâna lui, pentru că spre aceasta a fost rânduit de către Duhul; dar cel ce plinește (savarsește) toate este Tatăl și Fiul și Sfântul Duh, Treimea cea nedespartită. Asadar, credința în aceasta ne harazeste iertarea pacatelor, marturisirea aceasta ne daruiește înfierea". Fără să prevadă, Sfântul Ioan lasă în acest text al său un pretios argument în favoarea justetii formulei ortodoxe de azi a botezului, întrebuintată în vechime în toată Biserica creștină și pastrată neschimbată în mai toate riturile liturgice rasaritene de azi. Sfântul Ioan face și el cunoscută paralela, care se găsește mai înainte la Sfântul Chiril al Ierusalimului, între Botezul creștin și trecerea evreilor prin Marea Rosie, privită în general, în literatura mistagogică patristică drept tip sau preînchipuire simbolică a Botezului.

Riturile postbaptismale

Prin sarutarea iubirii fratești, pe care credincioșii o dau neofitilor la ieșirea lor din apă Botezului, ei împartășesc cu aceștia bucuria eliberării din robia pacatului și a diavolului și intrarea în starea cea nouă, de fi preaiubiți, poftiți la masa imparatasec. Această sarutare reprezintă și o împlinire a poruncii Mantuitorului de a ne împăca cu frații noștri înainte de a ne aduce darurile la altar, dar e și o sarutare mistică, sfântă, după cuvântul Apostolului, caci gura cu care sarutam și pe care o sarutam este intrarea templului lui Hristos, în care s-a prefăcut trupul nostru prin Botez; ea trebuie făcută deci cu conștiința curată și fără nici un gând ascuns sau rău.

Efectele botezului

Sfântul Ioan vorbește, cu o deosebită stăruință, despre efectele Botezului, nu numai în Catehezele baptismale, ci și în unele din omiliile sale exegetice. El accentuează, mai mult decât alți Sfânti Părinți, puterea curatitoare a botezului, care spală în apele lui orice pacat, oricât de mare : "Chiar dacă cineva este molesit ori desfrănat, ori idolatru, chiar dacă ar fi făcut orice rău, chiar dacă ar fi plin de toată rautatea omenească, - totuși, dacă se va pogori în cristelnita apelor, va ieși din dumnezeiestile valori mai curat decât razele soarelui...". Amintind ceea ce spune Sfântul Apostol Pavel în Epistola I către Corinteni (VI, 11 : "Și așa ați fost unii, dar v-ați spălat, v-ați sfințit, v-ați îndreptat în numele Domnului nostru Iisus și în Duhul Dumnezeului nostru", Sfântul Ioan adaugă : "Noi ne vom strădui să vă arătăm că cei ce se apropie de baia (botezului), devin curăți de orice rautate; dar cuvântul nostru a arătat mai mult : că ei devin nu numai curăți, ci și sfinți și drepti. Caci (Sfântul Apostol) nu spune numai : "Ați fost spălați..., ci : Ați fost sfințiți și ați fost îndreptați...". După cum o scanteie care cade în viitoarea apelor se stinge îndată, tot așa pacatul omenesc, cazând în colimivra dumnezeiestilor ape, se scufundă și se nimicește. Botezul se numește regenerare, tocmai pentru că el este o nouă creație, o zidire din nou. Asa cum o statuie de aur, întunecată de fum, de vechime, de rugina sau de praf, dacă este retopită își recapătă strălucirea inițială, tot așa Botezul este ca o topitoare a Duhului, în care

firea noastră, întinată de urmele pacatului, e retopită prin focul harului, redobândindu-și strălucirea curăției originare și plamadind un om nou din cel vechi.

Vorbind în alta parte tot despre efectele botezului, Sfântul Ioan subliniază că neofitul este o faptură cu totul nouă, amintind cuvintele Sfântului Apostol Pavel : "Dacă cineva este în Hristos, el este o faptură nouă" (II Cor. V, 17). Harul lui Dumnezeu remodelează și toarna din nou sufletele, făcând din ele altele decât cele dinainte, nu transformând natura, ci schimbând voința și luminând ochiul minții, pentru a vedea limpede uraciunea pacatului și frumusețea virtuții. Fostii idololatri adora acum pe Ziditorul fapturii și disprețuiesc pe idoli adorati. Ei au devenit membri ai unei alte cetăți, ai Ierusalimului ceresc, noi soldați ai lui Hristos (Cateheza V, 26, ed. A. Wenger, p. 213), soldați duhovnicești ai Bisericii, etc.

Intr-o altă cateheza a sa, Sfântul Ioan descrie și enumeră, cu știuta-i solemnitate oratorică și într-o minunată gradatie, efectele multiple ale Botezului. Neofitii - spune el - sunt ca niște stele care strălucesc pe pământ mai mult decât stelele pe ceruri, acelea dispar la venirea zilei, acestea încep să strălucească o dată cu ziua cea neapusa a învierii lui Hristos și vor străluci și mai puternic în ziua cea înfricosată a aratării Lui din urmă, când "dreptii vor străluci ca soarele în împărăția cerurilor" (Matei XIII, 43). "Cei ce ieri erau robi, acum sunt liberi (Matei VIII, 36) și cetățeni ai Bisericii; cei ce mai înainte erau în rusinea pacatelor, sunt acum în siguranță și în dreptate. Caci ei sunt nu numai liberi, ci și sfinți, nu numai sfinți (Rom. I, 7) ci și drepti (Rom. II, 13), nu numai drepti ci și fii (Rom. VIII, 14), nu numai fii ci și mostenitori (Rom. VIII, 17), nu numai mostenitori ci și frați (Matei XII, 50) ai lui Hristos, nu numai frați ai lui Hristos, ci și împreună-mostenitori (Rom. VIII, 17), nu numai împreună-mostenitori ci și madulare (I Cor. VI, 15), nu numai madulare, ci și templu (I Cor. III, 16), nu numai templu ci și organe ale Duhului. Cea mai puternică armă pe care Duhul a dat-o noilor Sai atleti înrolați în oastea luptătorilor lui Hristos și pe care ei o pot folosi în lupta împotriva demonilor și a pacatului, este sângele lui Hristos, sângele Noului Legământ. Sângele și apa care au curs din coasta Domnului cea împunsa cu sulita pe Cruce, erau simbolul apei Botezului și al sangelui Sfintelor Tăine. Din coasta Sa a făcut deci Hristos Biserica în timpul morții Sale cu trupul, după cum din coasta lui Adam făcuse pe Eva în timpul somnului acestuia.

După botez, adică după nașterea pentru har, Hristos însuși hraneste neconținut cu propriul Sau sânge, pe cei născuți de El. Aceștia dobândesc cinstea de a fi numiți creștini (adică adoratori ai lui Hristos) și credincioși prin harul lui Dumnezeu. Fiti deci vrednici de această mare cinste! - îndeamna Sfântul Ioan Gura de Aur pe neofiti. Fugiti de toate ispitele diavolului, împodobiți-vă cu zelul pentru virtute, frecvențați biserica, petreceți-vă ziua în rugăciune și mulțumire, în lectură și zidire sufletească, în conversații spirituale, s.a.m.d. Caci "Botezul nu folosește la nimic, dacă după Botez continuăm a duce o viață nedemna" (Omilia XI la Evanghelia după Matei, 6, P.G., LVII, 198).

Pr. Prof Ene Braniste

Travel Expressions

Cele mai bune preturi, servicii ireprosabile, aranjamente din Toronto către orice destinație!**Vă stăm la dispoziție cu închirieri de mașini din Munchen sau Viena, spre România, dar și din România, cu ridicarea mașinii din București, Timișoara sau Cluj.****Croaziere (Europa, Caraibe, Alaska) * Bilete de tren * Bilete de avion (toate liniile) * Vacanțe în SUA, Cuba, Mexic * Invitații pentru rudele din România * CAR RENTAL SPECIAL, BUDAPESTA, 169.00 euro (week, all inclusive), București, Timișoara, Cluj, Constanța, Iași, 196.00 euro****York St. London, ON, N2A 1A6****519-663-0301, 1-800-838-9378****235 Dixon Rd. Toronto,****ON, M9P 2M5****416-241-4654, 1-800-265-2707**

SILVER SPRINGS este situat pe frumosul Lac al Elefantului - ELEPHANT LAKE cu ape domoale și 40 de kilometri de linie de coastă și care se întinde pe 2100 de acri. Loc ideal pentru VÎNĂTORI și PESCARI.

Dana Brad 705-448-2617**www.silverspringscottages.com****dana@silverspringscottages.com****Box 42 Harcourt, Ontario K0L 1X0**

Indoor Washrooms & Showers * Pure Drinking Water * In-Room Movies Lake View Rooms * Pillow & Mattress Covers are provided, but please bring your own Blankets & Sheets * Gas BBQs & Outdoor Fire Pit * Fish Cleaning

Hut, Small Store, Freezer Service Internet, Fax & Phone services * Sauna, Private Propane Barbecue * Fully Equipped Kitchen with Fridge, Dishes, Pots, Pans, Kettle, Coffee Maker, Toaster and Microwave